

Informe 2017

Pobresa i desigualtats al Vallès Occidental

Evolució dels principals indicadors

Actualització del nivell relatiu de pobresa municipal

Publicat l'octubre de 2018



Un producte del:



Elaborat per:



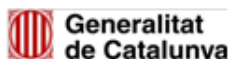
Amb el suport de:



Diputació
Barcelona



Xarxa d'Observatoris
del Desenvolupament
Econòmic Local



Consell Comarcal del Vallès Occidental

Carretera N-150 km.15, 08227, Terrassa

9372735354

www.ccvoc.cat

@consellvallesoc

Índex

Presentació.....	4
1. Síntesi principals resultats.....	5
2. Context i evolució macroeconòmica general.....	6
2.1 Indicadors econòmics.....	6
2.2 Indicadors del mercat laboral.....	9
2.3. Indicadors de pobresa i desigualtat.....	11
3. Evolució dels indicadors de pobresa i desigualtat al Vallès Occidental.....	14
3.1. Indicadors de renda.....	14
3.2. Indicadors de la renda del treball.....	16
3.3. Indicadors de l'ocupació.....	18
3.4. Indicadors de l'atur de llarga durada.....	20
3.5. Indicador de la pobresa infantil.....	22
3.6. Indicador de l'abandó escolar prematur.....	23
4. Nivell relatiu de pobresa municipal a la comarca.....	24
4.1. Objectius i metodologia.....	24
4.2. Nivell relatiu de pobresa municipal.....	25
4.3. Semàfor de la pobresa municipal al Vallès Occidental.....	26
Annex 1. Resultats indicadors específics municipals.....	27
Annex 2. Definició d'indicadors i fonts de dades.....	28

Presentació

Amb la publicació el juny del 2017 de l'estudi *Desigualtat i pobresa al Vallès Occidental*, vàrem constatar com, malgrat els indicis de recuperació econòmica i de creació d'ocupació, la pobresa és una realitat persistent a la comarca. Així mateix, les dades mostraven un panorama d'augment de les desigualtats, que afecta especialment els col·lectius on la pobresa és més severa.

Aquest estudi va ser encomanat pel Consell d'Alcaldes i Alcaldesses en l'acord de l'11 de maig de 2016 i, alhora, es va fer la demanda a l'Observatori Comarcal de realitzar una "tasca permanent de recollida i difusió d'indicadors en aquest camp", materialitzat en el present informe.

La finalitat de l'informe de pobresa i desigualtats és, a partir d'una contextualització macroeconòmica general, monitoritzar l'evolució d'aquests fenòmens a escala local per exposar les diferents dinàmiques territorials existents i alertar de les problemàtiques específiques

Aquest primer informe de seguiment anual consta d'un primer anàlisi del comportament d'algunes macromagnituds econòmiques en l'última dècada, des de l'any 2008 al 2017, que coincideix amb les diverses fases de la crisi financera i econòmica. S'analitzen diferents àmbits territorials com són el comarcal, l'autonòmic, l'estatal i l'europeu, segons les dades disponibles.

Tot seguit es fa una actualització dels deu indicadors sobre pobresa i desigualtats de cada població de la comarca, que ja es van mesurar en l'estudi publicat el passat juny de 2017. La combinació d'aquests deu indicadors dona lloc al nivell de pobresa pels diferents municipis, que es visualitza en un mapa conjunt. Aquesta integració de variables municipals es fa en la línia d'altres índexs, que pretenen ser un indicador sintètic de les realitats locals, com l'Índex de Vulnerabilitat Social de la Diputació de Barcelona¹.

Finalment, incorporem el gràfic *semàfor de la pobresa*, que representa en una escala cromàtica la intensitat dels valors dels indicadors obtinguts per a cada municipi.

L'informe s'emmarca en el pla de treball de la *Comissió mixta d'observació de la pobresa i les desigualtats al Vallès Occidental*, mecanisme permanent de cooperació entre agents públics i privats de la comarca que tenen expertesa en aquest àmbit.

¹ L'Índex de Vulnerabilitat Social (IVSO) mesura el nivell de benestar de la població dels municipis de la demarcació de Barcelona. És elaborat pel Serveis de Programació de la Diputació de Barcelona en el marc del Cercle de comparació intermunicipal de serveis socials per als municipis que hi participen.

1. Síntesi principals resultats

Context general

- Malgrat la bona evolució els darrers anys del Valor Afegit Brut (VAB) i la taxa d'atur a la comarca, Catalunya i Espanya, això no ha suposat una millora, en la mateixa intensitat, del poder adquisitiu i dels indicadors de pobresa.
- Del 2008 al 2015 a Catalunya s'ha perdut un 8,7% de poder adquisitiu dels assalariats/des i un 6,2% en el cas del conjunt de l'Estat.
- Les taxes d'atur al 2017 de tots els àmbits territorials s'han recuperat fins a nivells similars als del 2008. No obstant, la precarietat laboral s'accentua a causa de la moderació salarial.
- La taxa AROPE (risc de pobresa i exclusió social) ha crescut un 4,3% la darrera dècada a Catalunya. Malgrat la caiguda sostinguda de la taxa d'atur dels últims sis anys, no s'ha reduït al mateix ritme, repuntant-se, al 2017.
- En termes generals, a l'àmbit de la Unió Europea (UE) l'evolució ha estat més positiva. Per exemple la taxa d'atur es va situar entre el 7% i l'11% entre 2008 i 2017, i la Renda Familiar Disponible Bruta (RFDB) ha augmentat 2.224€ entre el 2008 i 2015, mentre que a la comarca s'ha reduït 100€.

Comarca i municipis

- L'indicador relatiu de pobresa l'any 2017 millora lleugerament respecte l'any 2016 a la comarca i en dinou dels vint-i-tres municipis, especialment a Montcada i Reixac, Vacarisses, Sabadell, Rubí i Terrassa.
- En general, aquesta millora es produeix gràcies a l'augment del nombre d'afiliats/des a la Seguretat Social, a la disminució dels aturats/des de llarga durada i a la reducció de la població amb rendes del treball entre 6.010€ i 12.020€.
- Els treballadors del Vallès Occidental que guanyen menys de 12.020 € anuals, els anomenats *treballadors pobres*, disminueixen en un any del 26,6% al 22,2%.
- Per contra, cal destacar el lleuger creixement de la franja més castigada, els que ingressen per rendiments del treball menys de 6.010 € l'any, que representen un 13,2% del total.
- Malgrat l'augment de la taxa d'ocupació (afiliacions) a la comarca de forma tímida i general en els homes i les dones, es manté la desigualtat de gènere estructural amb un major impacte de la no afiliació i la desocupació en el col·lectiu femení.
- A més de la meitat dels municipis de la comarca, un 40% o més de les dones en edat de treballar no estan afiliades. Així mateix, les desocupades de llarga durada al conjunt del Vallès Occidental són gairebé el doble que els del col·lectiu masculí.
- Finalment, cal destacar l'important augment d'infants que reben una beca-menjador, posant de manifest la pobresa de les famílies amb fills a càrrec. La comarca es situa en un 14,4% apropant-se a les xifres del conjunt de Catalunya.

2. Context i evolució macroeconòmica general

2.1 Indicadors econòmics

El Valor Afegit Brut

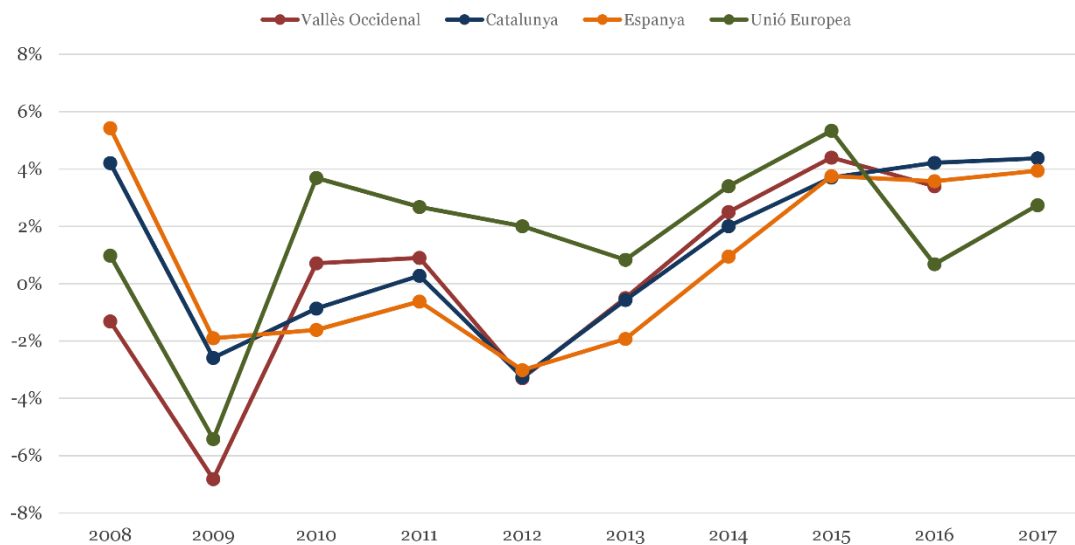
L'evolució del VAB a Catalunya i a l'Estat espanyol, després d'un llarg període de caiguda entre els anys 2009 i 2013, inicia una clara recuperació del 2014 endavant, essent lleugerament millor a l'àmbit català. Del 2015 al 2017 els registres es situen al voltant del 4% a Catalunya, Espanya i a la comarca, evolucionant millor que la Unió Europea els anys 2016 i 2017.

Del VAB comarcal cal destacar un primer descens ja l'any 2008 que s'intensifica l'any següent, el 2009, amb un -6,8%. Després de contenir-se el 2010 i 2011 a diferència del de Catalunya i el conjunt de l'Estat, va tornar a caure el 2012 i 2013 abans de recuperar-se a partir de 2014 en xifres molt similars a la resta d'àmbits.

Valor Afegit Brut (Base 2010). Variació interanual (en %)

Vallès Occidental, Catalunya, Espanya i Unió Europea. 2008-2017.

El valor afegit brut (VAB) mesura la riquesa generada en l'economia i s'obté com a diferència entre el valor de la producció i els consums intermedis utilitzats (primeres matèries, serveis i subministraments exteriors, etc.). Es calcula a preus bàsics i no s'inclouen els impostos i subvencions sobre els productes.



Font: Anuari Econòmic Comarcal (BBVA) i Idescat.

L'Índex de Preus al Consum

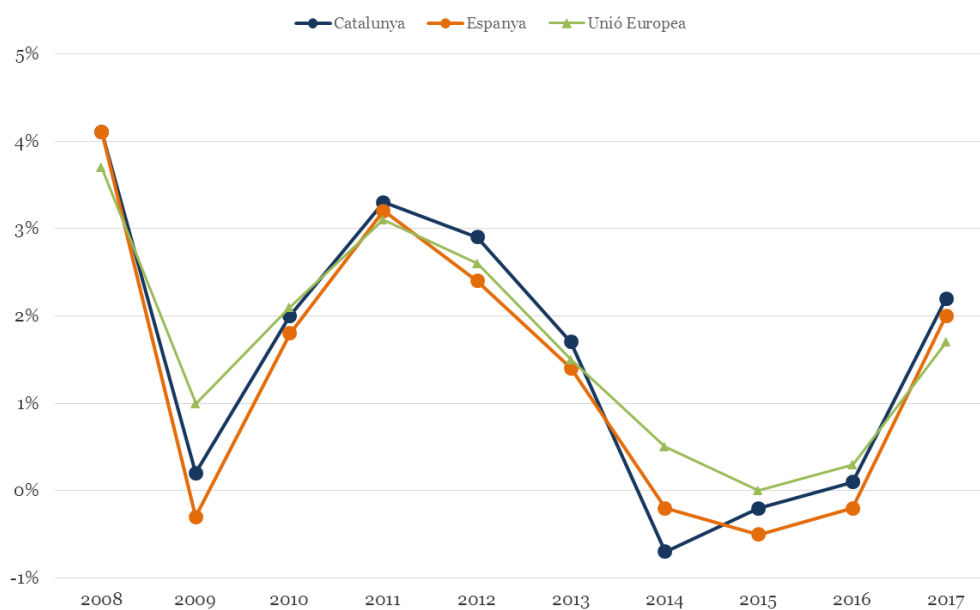
Després de tres anys amb una variació de l'IPC pràcticament estancada, l'any 2017 canvia la tendència i se situa en el 2% a Catalunya, Espanya i la Unió Europea, que mostren un evolució molt similar en tot el període.

La sèrie s'inicia amb una important caiguda de l'IPC l'any 2009 respecte l'any 2008, malgrat només Espanya registra valors negatius. Posteriorment, i fins al 2011, inicia una breu recuperació de preus arribant a un 3% en tots els àmbits. Tot seguit, inicia una forta tendència a la baixa fins a marcar valors negatius a Catalunya el 2014 i 2015.

Índex de preus de consum. Variació interanual (en %)

Catalunya i Espanya. 2008-2017.

L'índex de preus de consum (IPC) mesura l'evolució en el temps del nivell de preus dels béns i serveis de consum adquirits per la població que resideix en habitatges familiars



Font: Idescat, INE i Eurostat.

La Renda Familiar Disponible Bruta

A diferència de la Unió Europea que manté una evolució positiva constant, del 2008 a 2013 es produeix una reducció de la RFDB a la comarca, Catalunya i Espanya i no és fins als anys 2014 i 2015 que es registra una lleugera millora.

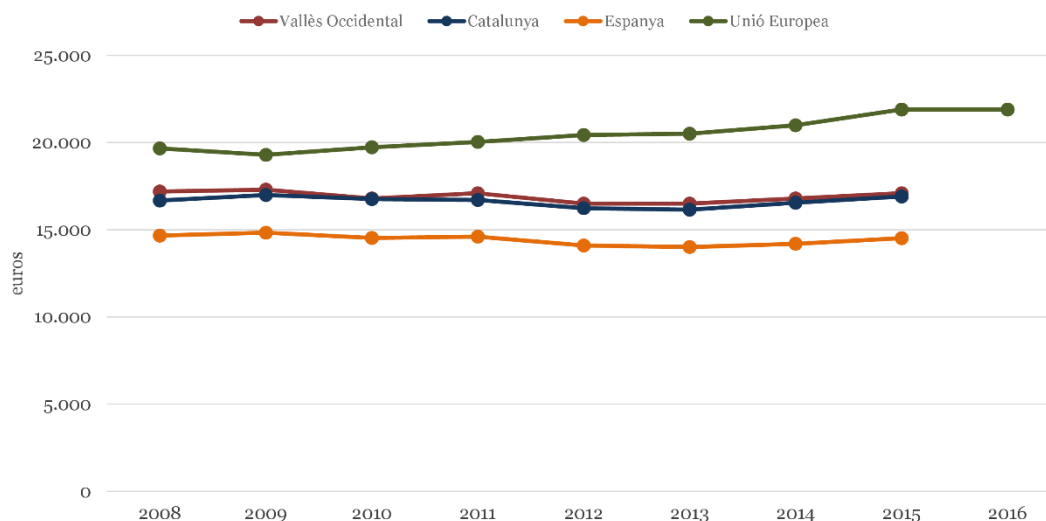
En el total del període 2008-2015 la RFDB per habitant s'ha reduït en 100€ a la comarca situant-se al 2015 en 17.100€. També ha disminuït en 146€ també a Espanya, quedant-se en 14.203€. En canvi, a Catalunya ha augmentat en 230€ fins a registrar un RDFB de 16.908€, tot i ser lleugerament inferior a la comarcal.

Al conjunt de la Unió Europea, en canvi, només es va perdre RFDB per habitant l'any 2009, i en el període 2008-2015 l'indicador va créixer en 2.224€, situant-se en 21.903€ el 2016.

Renda familiar disponible bruta per habitant (Base 2010)

Vallès Occidental, Catalunya, Espanya i Unió Europea. 2008-2016.

La Renda familiar disponible bruta mesura els ingressos de què disposen els residents d'un territori per destinar-los al consum o a l'estalvi. Aquesta renda depèn dels ingressos de les famílies vinculats a la retribució per la seva aportació a l'activitat productiva (remuneració d'assalariats i excedent brut d'explotació), els impostos i les prestacions socials.



Font: Idescat, INE i Eurostat.

2.2 Indicadors del mercat laboral

La taxa d'atur

Després d'un llarg període de descens iniciat l'any 2012, la taxa d'atur a l'any 2017 se situa en xifres molt similars a l'any 2008, essent un 12,1% al Vallès Occidental, un 12,6% a Catalunya, un 17,2% a Espanya i un 7,6 % a la UE.

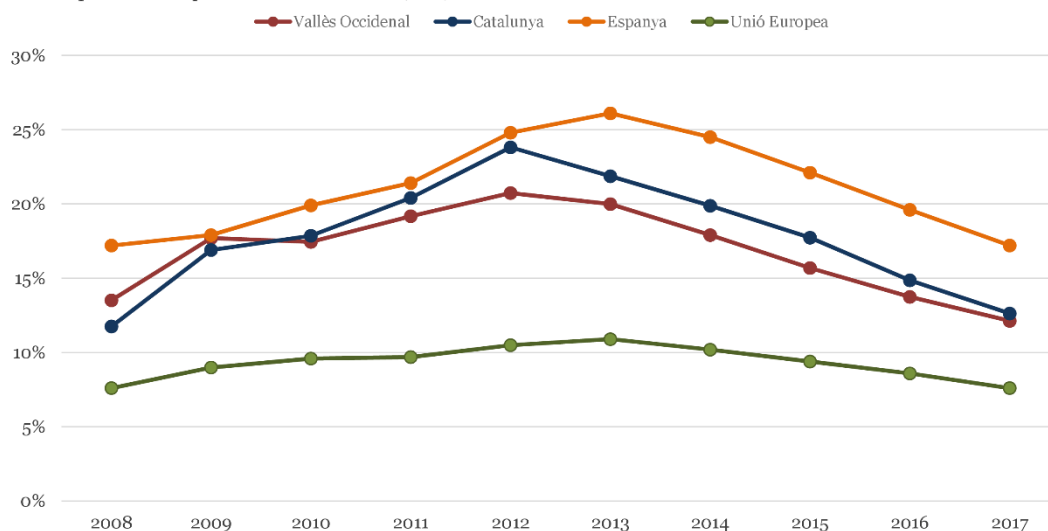
La taxa es va disparar l'any 2009 tant a Catalunya com a la comarca, on es va iniciar conjuntament amb Espanya una tendència molt negativa fins al 2012, arribant a uns màxims de 23,8% i del 20,7% respectivament. A Espanya, va augmentar fins un any més tard, el 2013, quan va registrar el seu màxim amb un 26,1%

La UE segueix una evolució similar però amb una intensitat de les variacions molt més baixa.

Taxa d'atur registrat i estimada (en %)

Vallès Occidental, Catalunya, Espanya i Unió Europea. 2008-2017 (4t).

La taxa d'atur mesura el pes que té la població aturada dins de la població activa. L'atur registrat (Vallès Occidental) està format pels demandants d'ocupació inscrits als serveis d'ocupació. L'atur estimat s'obté a partir de l'Enquesta de Població Activa (EPA).



Font: Departament d'Empresa i Ocupació (Atur registrat). Idescat, INE i Eurostat (Atur estimat; Enquesta de Població Activa).

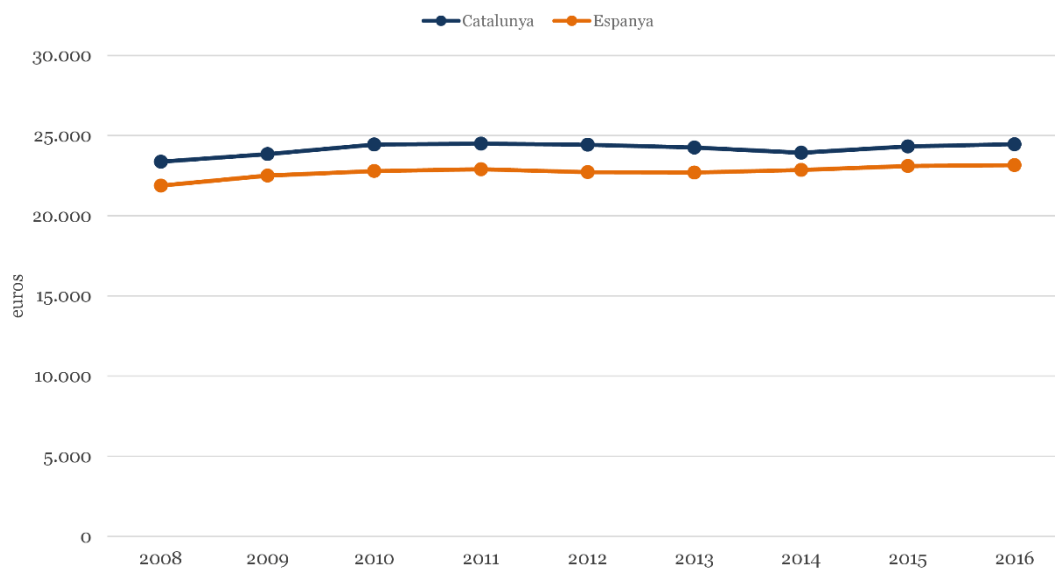
El salari brut anual

L'evolució del salari brut anual mitjà a Espanya i Catalunya va registrar un lleu increment entre 2008 i 2011, del 4,8% a Catalunya i 4,6% a l'Estat espanyol. Tot seguit, el 2012 i el 2013 els sous varen baixar un 0,9% al conjunt de l'Estat i un 2,4% a Catalunya, allargant-se la baixada fins a 2014 en el cas català.

Del 2014 al 2016 els sous s'estabilitzen amb una pujada tímida, situant-se en 24.455 €/any a Catalunya i 23.156 €/any a Espanya².

Salari brut anual mitjà Catalunya i Espanya. 2008-2016.

Els guanys salarials inclouen el total de percepcions en diner efectiu i remuneracions en espècie abans de practicar les retencions de l'IRPF o les contribucions a la Seguretat Social per part del treballador.



Font: Enquesta anual d'estructura salarial.Idescat.

² No están disponibles dades comparables sobre el salari brut anual a nivell europeu

2.3. Indicadors de pobresa i desigualtat

La taxa AROPE

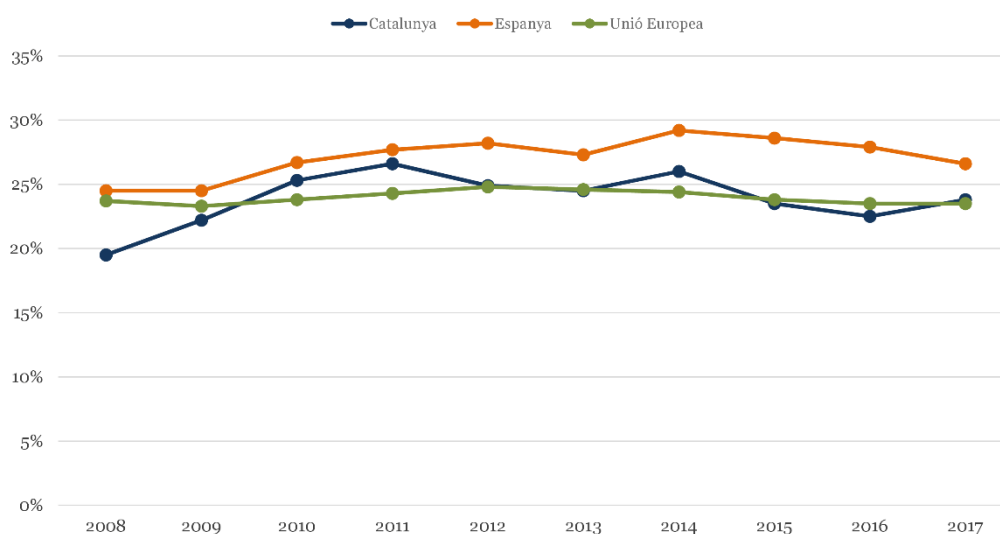
A Catalunya i Espanya la taxa AROPE el 2017 es situa en un 4,3% i un 2,1% respectivament més alta en comparació al 2008. Tendència que contrasta amb el conjunt de la UE, on l'índex s'ha mantingut molt estable els darrers anys, disminuint un 0,2%.

Tanmateix, els valors dels darrers tres anys per Catalunya³ s'aproximen a la mitjana europea situant-se el 2017 en 23,8%, mentre que a Espanya supera en tots els anys de la sèrie els valors catalans i mitjans de la UE, representant el 26,6% de la població el 2017.

Risc de pobresa i exclusió social. Taxa AROPE (en %)

Catalunya, Espanya i Unió Europea. 2008-2017.

La Taxa AROPE mesura la proporció de població que es troba en situació de risc de pobresa, en situació de privació material severa i/o que viu en llars amb intensitat de treball molt baixa.



Font: Enquesta de Condicions de Vida. Idescat, INE i Eurostat.

³ La taxa AROPE repunta al 2017 a Catalunya per l'increment de dos dels seus components: la població per sota del llindar de la pobresa (després de transferències socials) així com la població que viu en llars amb intensitat de treball molt baixa. Per contra, la població amb privació material severa baixa lleugerament.

L'Índex de Gini

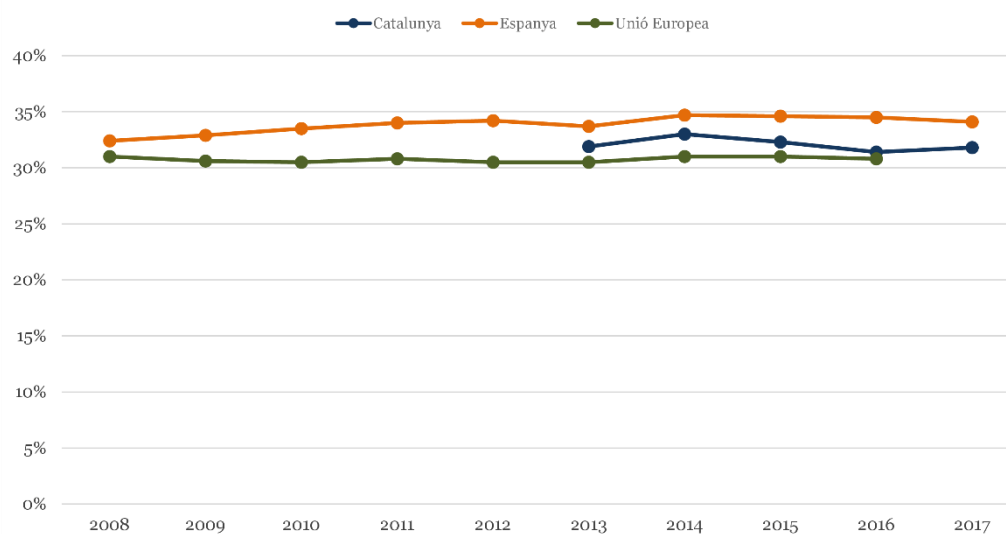
L'evolució de l'Índex de Gini a Espanya mostra una clara tendència a l'alça des de l'any 2008 fins a l'any 2014 quan inicia un evolució més estable situant-se al 2017 en 34,1%. A Catalunya només tenim dades disponibles a partir de l'any 2013, en aquest cas, l'índex va disminuir en 1,2 punts percentuals del 2014 al 2016, coincidint amb la millora macroeconòmica, no obstant, repunta l'any 2017 fins al 31,8%.

Al conjunt de la UE el comportament de l'índex ha estat molt més estable, posant de manifest que a Catalunya i especialment a Espanya hi ha més desigualtat d'ingressos que la mitjana dels 27 països analitzats de la UE.

Índex de Gini de la distribució de la renda

Catalunya, Espanya, Unió Europea. 2008-2017.

L'índex de Gini mesura el grau de desigualtat de la distribució de la renda. El rang dels valors de l'índex és entre 0 (màxima equitat) i 100 (màxima desigualtat).



Font: Enquesta de condicions de vida. Idescat, INE i Eurostat.

Evolució del poder adquisitiu a Catalunya i Espanya

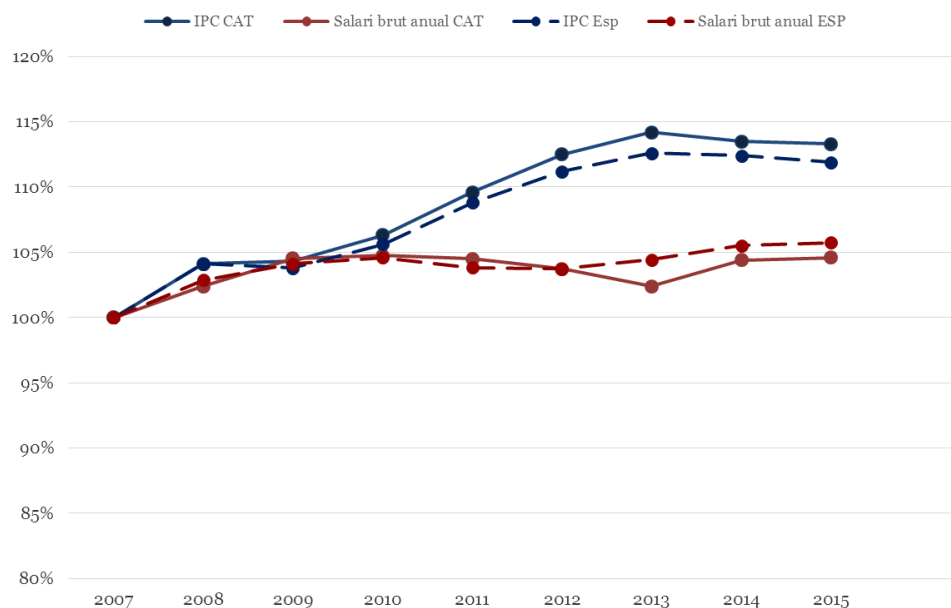
Des del 2008 i fins al 2015 el comportament de l'IPC ha estat moderat, amb pujades tímides i valors propers a zero o negatius, però si tenim en compte tot el període s'ha incrementat un 13,3% a Catalunya i un 11,9% a Espanya.

Paral·lelament, el salari brut anual mitjà, ha pujat tan sols un 4,6% durant el mateix període a Catalunya, un 5,7% en el cas espanyol. Si restem la pujada mitjana dels salaris de l'augment de l'IPC, el resultat és que el sou real dels assalariats ha disminuït un 8,7% a Catalunya i un 6,2% a l'Estat espanyol en el període analitzat.

Aquest distanciament entre augment d'IPC i salari brut s'inicia de forma accentuada a partir del 2011.

Evolució de l'Índex de preus al consum i Salari brut anual mitjà

Catalunya i Espanya, 2008-2015 (Base 2007 = 100).



Font: Idescat.

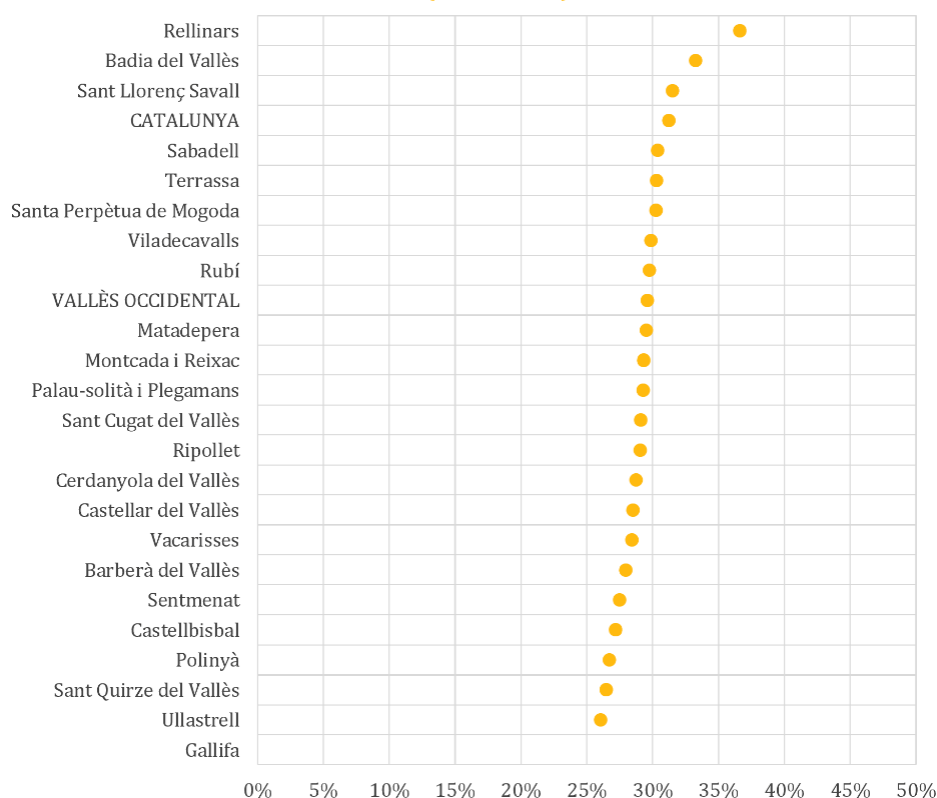
3. Evolució dels indicadors de pobresa i desigualtat al Vallès Occidental

3.1. Indicadors de renda⁴

A1. Població amb rendes inferiors < 60% mediana catalana (en %)

Persones que declaren una renda inferior al 60% de la mediana catalana, com a percentatge sobre el total de la població

● 2012 (Informe 2016)



Font: Idescat.

Malgrat les diferències intermunicipals, la proporció de persones amb rendes inferiors al 60% (sota el llindar de la pobresa) és molt significativa a la majoria de municipis. La població amb el valor més baix (26,1%) és Ullastrell, mentre que el municipi amb el valor més alt és Rellinars (36,6%).

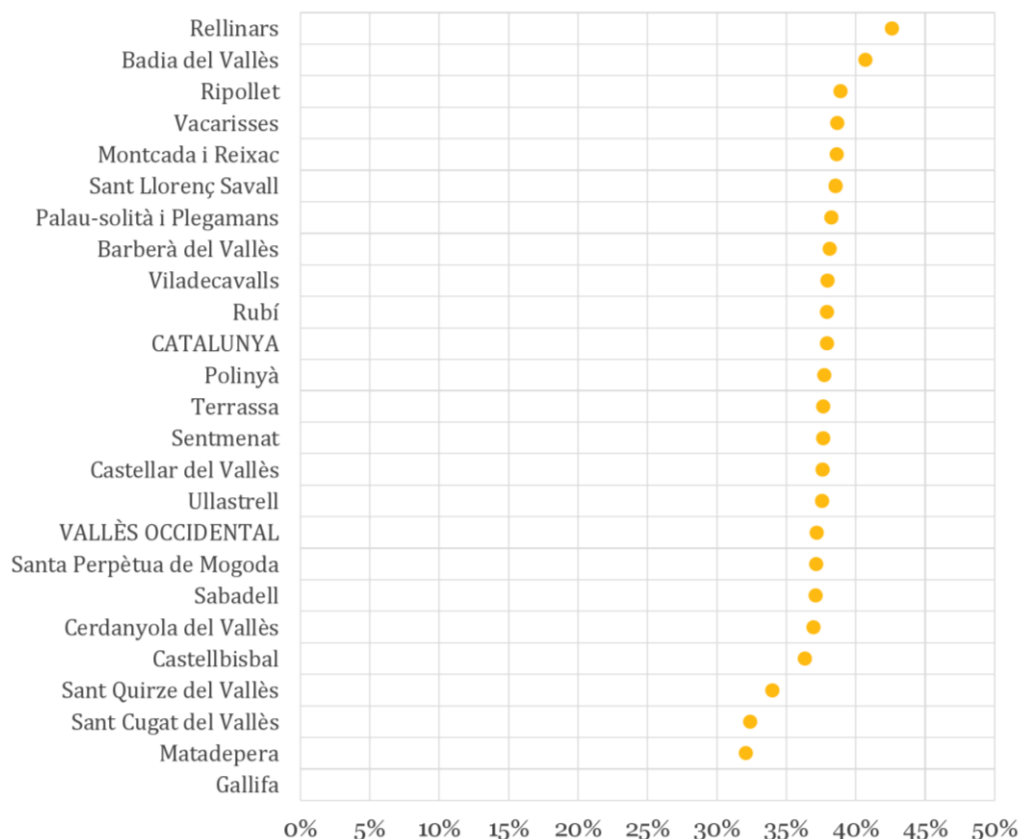
A la totalitat de la comarca el 29,6% de la població tenia una renda per sota del 60% de la mediana catalana l'any 2012. Vuit municipis es situaven per sobre aquest valor, entre els que destaquen Rellinars, Badia del Vallès i Sant Llorenç Savall que també estan per sobre la mitjana catalana.

⁴ La darrera actualització de les dades és de l'any 2012, per tant, no registrem la variació respecte de l'indicador publicat l'any passat.

A2. Bretxa entre rendes inferiors 60% i mediana catalana (en %)

Distància, en percentatge, entre el llindar (60% de la mediana catalana) i la mediana de les rendes inferiors a aquest llindar

● 2012 (Informe 2016)



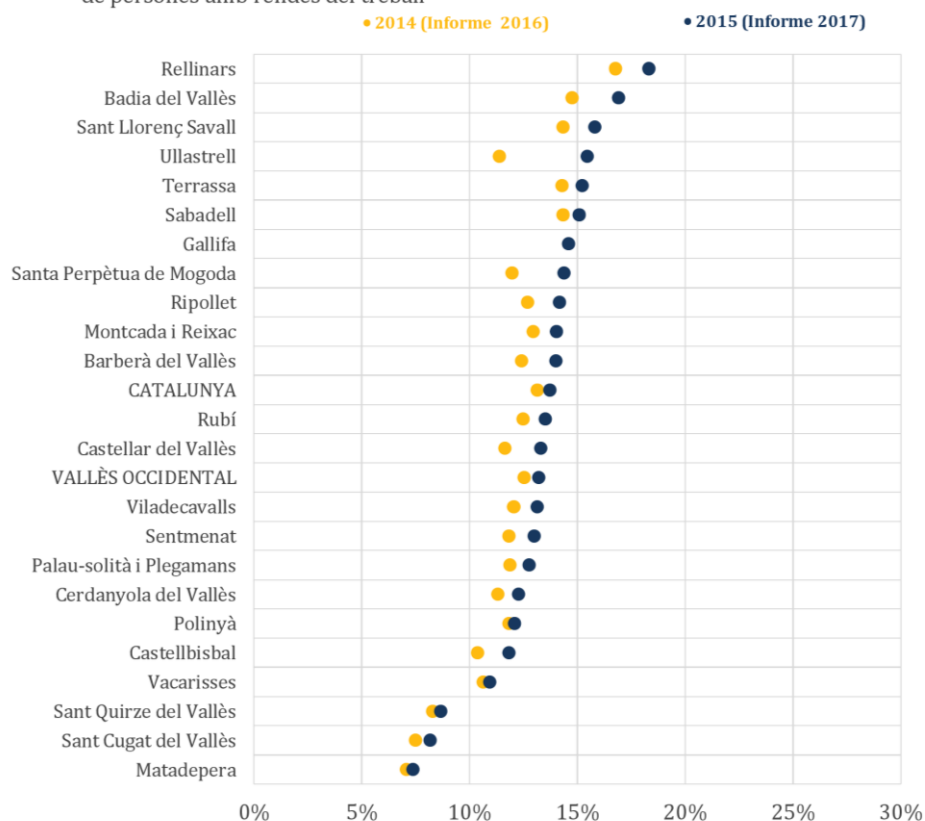
Font: Idescat.

La bretxa és elevada en tots els municipis denotant la desigualtat en el si de les pròpies poblacions, essent Matadepera el municipi amb una bretxa menor amb el 32,1%. A Rellinars es registra el valor màxim (42,6%), seguit per Badia del Vallès (40,7%). Només set poblacions es situen per sota del percentatge de la comarca (37,2%) entre els que destaquen Matadepera, Sant Cugat del Vallès i Sant Quirze del Vallès.

3.2. Indicadors de la renda del treball

A3. Població amb rendes del treball fins a 6.010€ (en %)

Persones amb renda del treball fins a 6.010€, com a percentatge sobre el total de persones amb rendes del treball

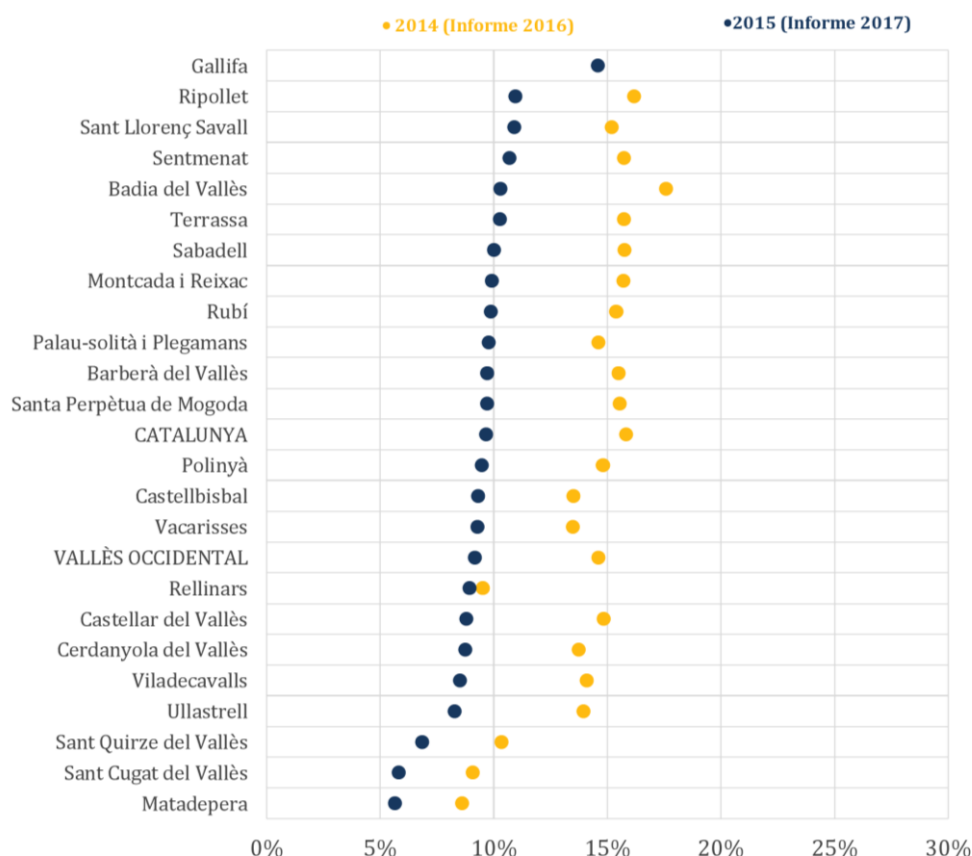


Font: AEAT, elaboració pròpia.

La població amb rendes del treball fins a 6.010€ a l'any ha augmentat per a tots els municipis de la comarca situant la proporció comarcal en 13,2%. Els municipis que registren un major increment interanual són Ullastrell, Santa Perpètua de Mogoda i Badia del Vallès. D'altra banda les poblacions més afectades són Rellinars (18,3%), Badia del Vallès (16,9%) i Sant Llorenç Savall (15,8%).

A4. Població amb rendes del treball entre 6.010,01€ i 12.020€ (en %)

Persones amb renda del treball entre 6.010,01 € i 10.020 €, com a percentatge sobre el total de persones amb rendes del treball



Font: AEAT, elaboració pròpia.

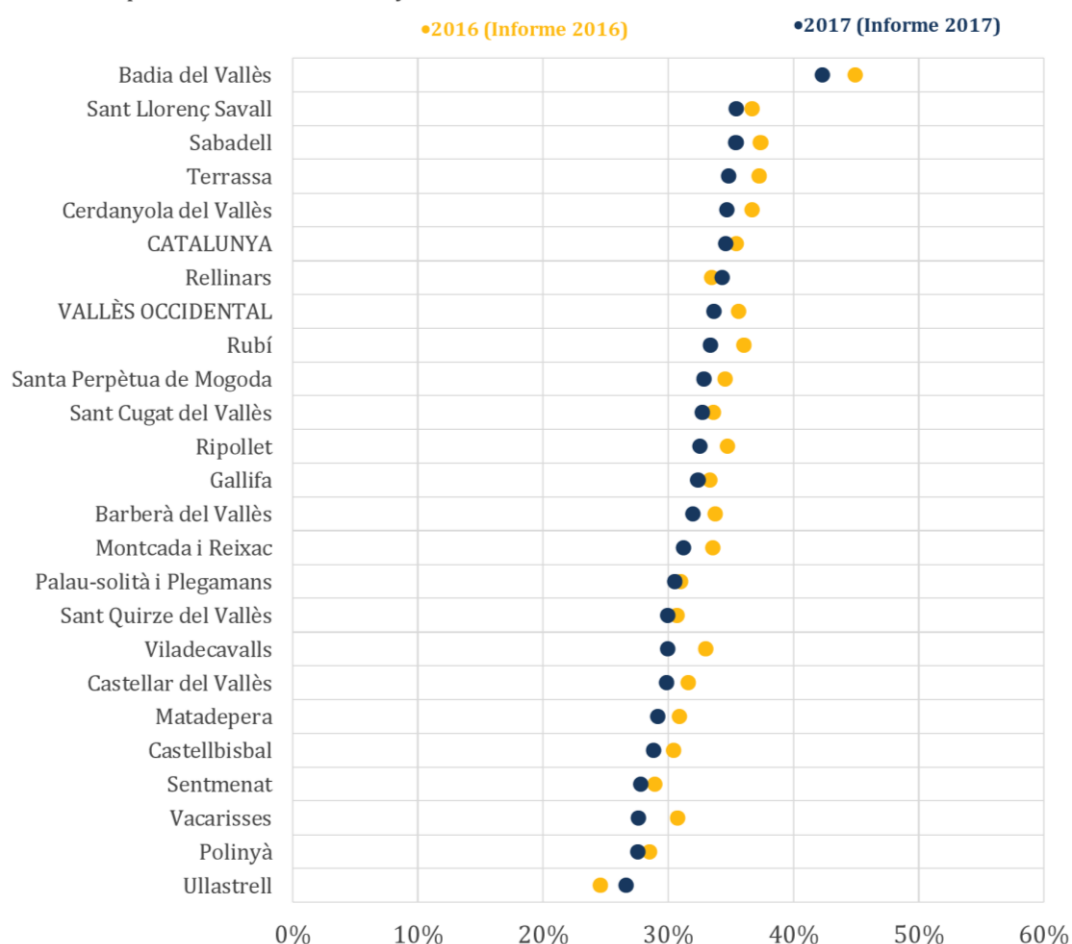
El percentatge de població en aquesta franja d'ingressos del treball disminueix d'una manera important a tots els municipis de la comarca, d'un 14,6% a un 9,2% del total de treballadors al Vallès Occidental, així com al conjunt de Catalunya.

Les poblacions on més disminueix és a Badia del Vallès (-7,3%) i a Barberà del Vallès, Montcada i Reixac, Sabadell i Santa Perpètua de Mogoda (els 4 amb una reducció del 5,8%). El valor mínim el trobem a Matadepera amb un 5,6 %, seguit de Sant Cugat del Vallès (5,8%) i Sant Quirze del Vallès (6,8%), mentre que el màxim es registra a Gallifa (14,6%), seguit de Ripollet (11%) i Sant Llorenç Savall (10,9%).

3.3. Indicadors de l'ocupació

A5. Població no afiliada sobre població entre 15 i 64 anys. Homes (en %)

Persones no afiliades a la Seguretat Social (homes), com a percentatge de la població entre 15 i 64 anys del mateix sexe.

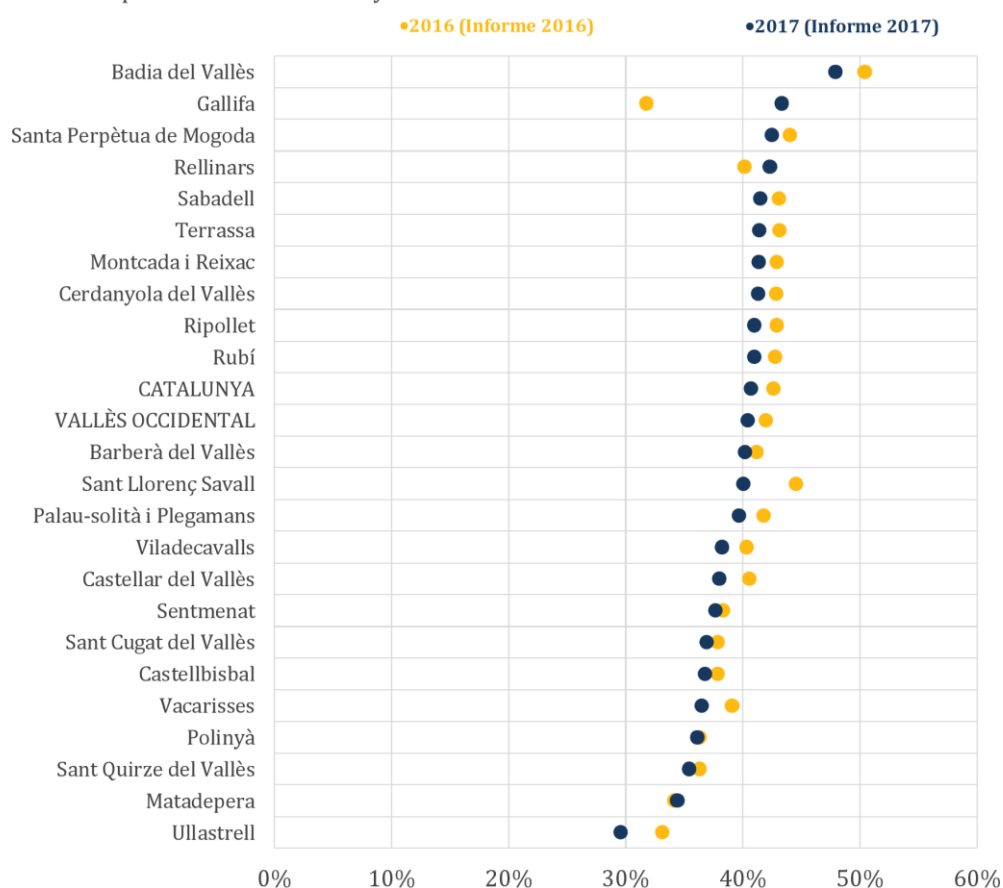


Font: Departament d'Empresa i Coneixement, elaboració pròpia.

Els homes no afiliats a la Seguretat Social disminueixen de manera generalitzada però tímida als municipis de Vallès Occidental l'últim any, exceptuant Rellinars i Ullastrell on s'incrementen lleugerament. Els municipis amb un major percentatge d'homes no afiliats són Badia del Vallès (42,3%), Sabadell i Sant Llorenç Savall (tots dos amb 35,4%). En el conjunt de la comarca els homes no afiliats disminueixen en 2 punts percentuals l'últim any i se situen només 0,2% per sobre de la mitjana catalana.

A6. Població no afiliada sobre població entre 15 i 64 anys. Dones (en %)

Persones no afiliades a la Seguretat Social (dones), com a percentatge de la població entre 15 i 64 anys del mateix sexe.



Font: Departament d'Empresa i Coneixement, elaboració pròpia.

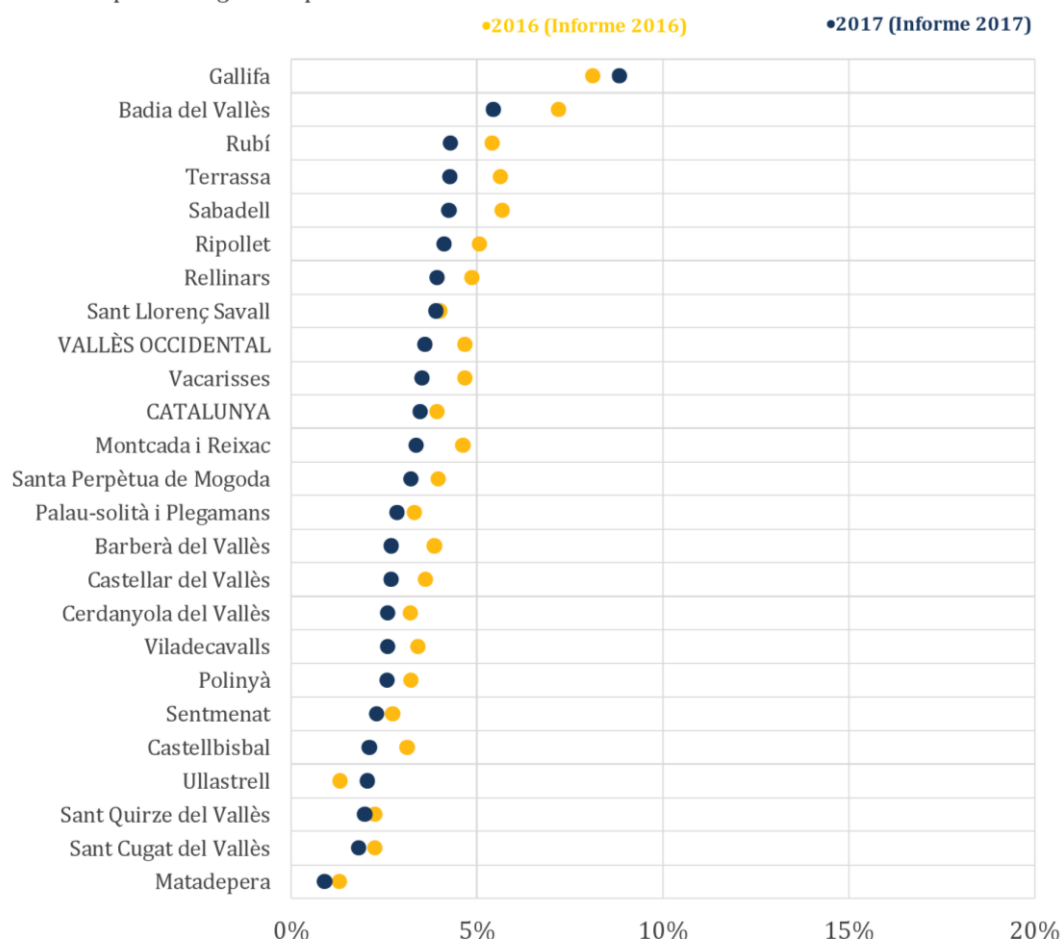
El nombre de dones no afiliades a la Seguretat Social s'ha reduït a 20 dels 23 municipis de la comarca, excepte a Gallifa, Rellinars i Matadepera. La població amb el menor percentatge de dones no afiliades és Ullastrell (29,5%) que contrasta amb la dada més elevada a Badia del Vallès (47,5%). Al conjunt de la comarca l'indicador ha disminuït en 1,5 punts percentuals el darrer any situant-se 0,4% per sota de la mitjana catalana.

Tot i la lleugera millora en la afiliació de les dones, continua situant-se 6,8 punts per sobre que la xifra de no afiliació dels homes al Vallès Occidental.

3.4. Indicadors de l'atur de llarga durada

A7. Aturats de llarga durada sobre la població activa. Homes (en %)

Persones registrades com aturades durant un any o més (homes), com a percentatge de la població activa del mateix sexe



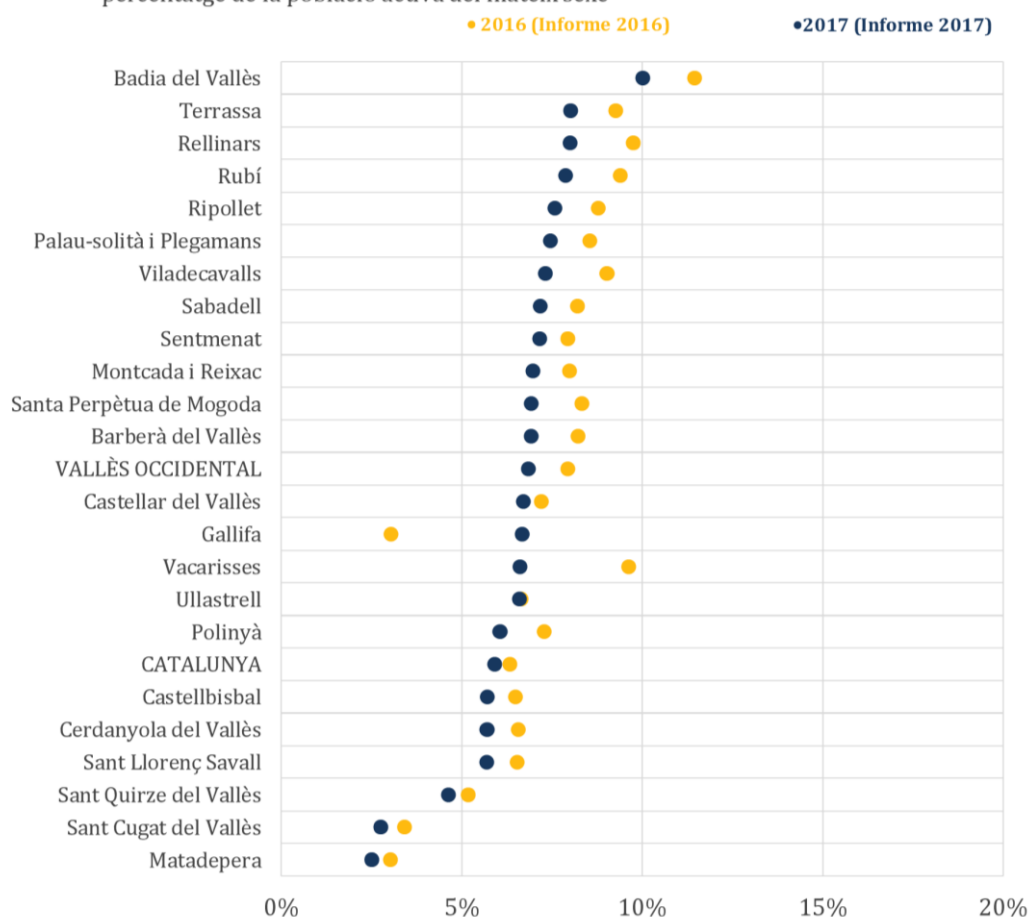
Font: Departament d'Empresa i Coneixement, elaboració pròpia.

S'ha reduït el nombre d'homes en situació d'atur de llarga durada a tots els municipis del Vallès Occidental, exceptuant Gallifa i Ullastrell que augmenten tots dos un 0,7%. Les poblacions amb menys aturats de llarga durada són Matadepera (0,9%), Sant Cugat (1,8%), Sant Quirze del Vallès (2,0%) i Ullastrell (2,1%). A l'altre extrem hi trobem Gallifa (8,8%), Badia del Vallès (5,4%), Rubí i Terrassa (4,3%). La proporció comarcal ha baixat un 1,1% interanual, pràcticament igualant-se a la mitjana catalana.

A8. Aturats de llarga durada sobre la població activa.

Dones (en %)

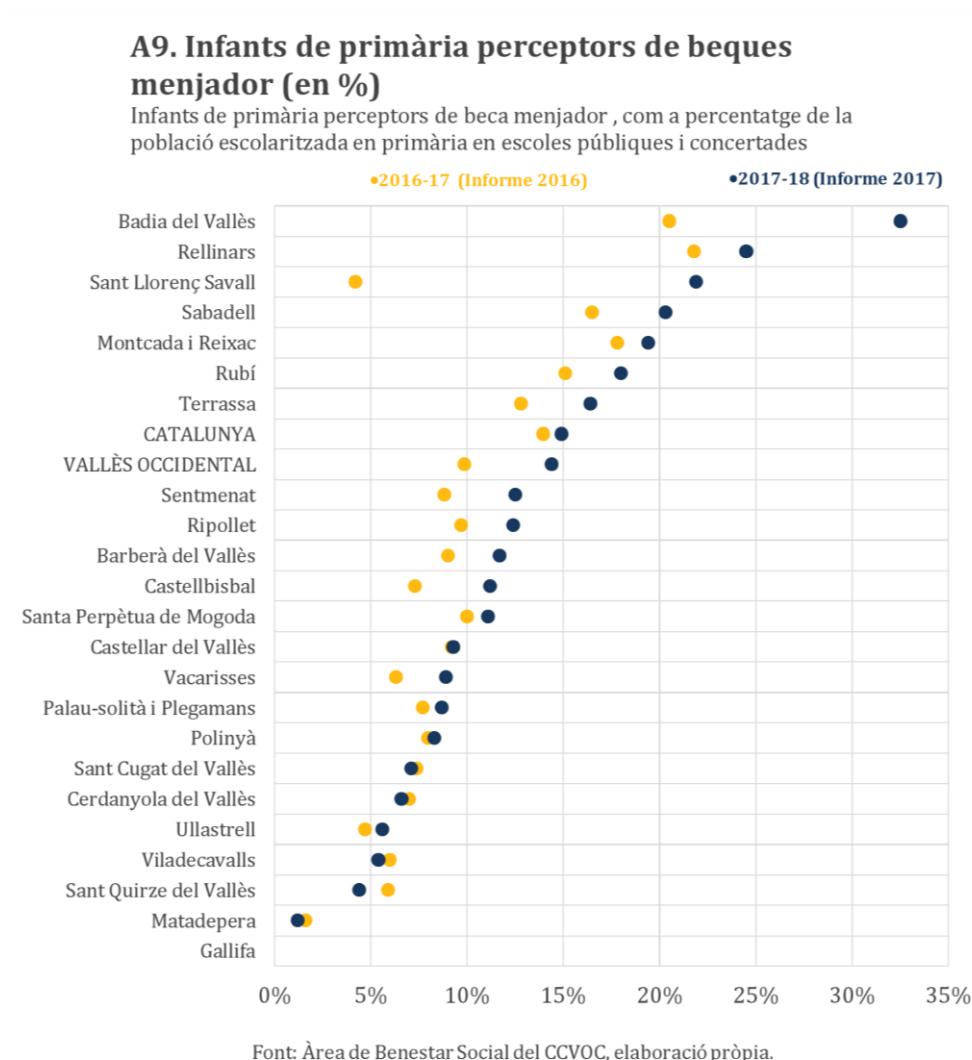
Persones registrades com aturades durant un any o més (dones), com a percentatge de la població activa del mateix sexe



Font: Departament d'Empresa i Coneixement, elaboració pròpia.

Ha disminuït el nombre de dones en situació d'atur de llarga durada a tots els municipis menys a Gallifa. A Vacarisses, Rellinars i Viladecavalls és on més reducció interanual es registra. A Badia del Vallès (10%), Terrassa i Rellinars (8%) i Rubí (7,9%) és on es registren els percentatges més elevats de dones en aquesta situació. Dades que contrasten amb els percentatges de Matadepera (2,5%), Sant Cugat del Vallès (2,8) o Sant Quirze del Vallès (4,6%). La proporció comarcal (6,8%) ha baixat 1,1 punts percentuals el darrer any, tot i que continua superant la mitjana catalana en gairebé un punt. Cal puntualitzar que aquest valor dobla el nombre d'homes a la comarca en aquesta situació.

3.5. Indicador de la pobresa infantil



La taxa d'incidència del programa d'ajuts de menjador escolar ha augmentat a divuit municipis de la comarca, amb especial èmfasi a Sant Llorenç Savall i Badia del Vallès, que incrementen en un 17,7% i un 12% respectivament els infants perceptors d'una beca menjador⁵. Aquest indicador ens aporta informació molt desigual segons el municipi d'escolarització dels infants, així mentre que a Matadepera només 1 de cada 100 dels alumnes de primària reben una beca menjador, a Badia del Vallès la reben gairebé 1 de cada 3 infants, a Rellinars 1 de cada 4 i a Sabadell o Montcada i Reixac 1 de cada 5. Al conjunt de la comarca el percentatge s'ha incrementat en més de 4 punts percentuals i se situa en 14,4%, lleugerament per sota de la mitjana catalana.

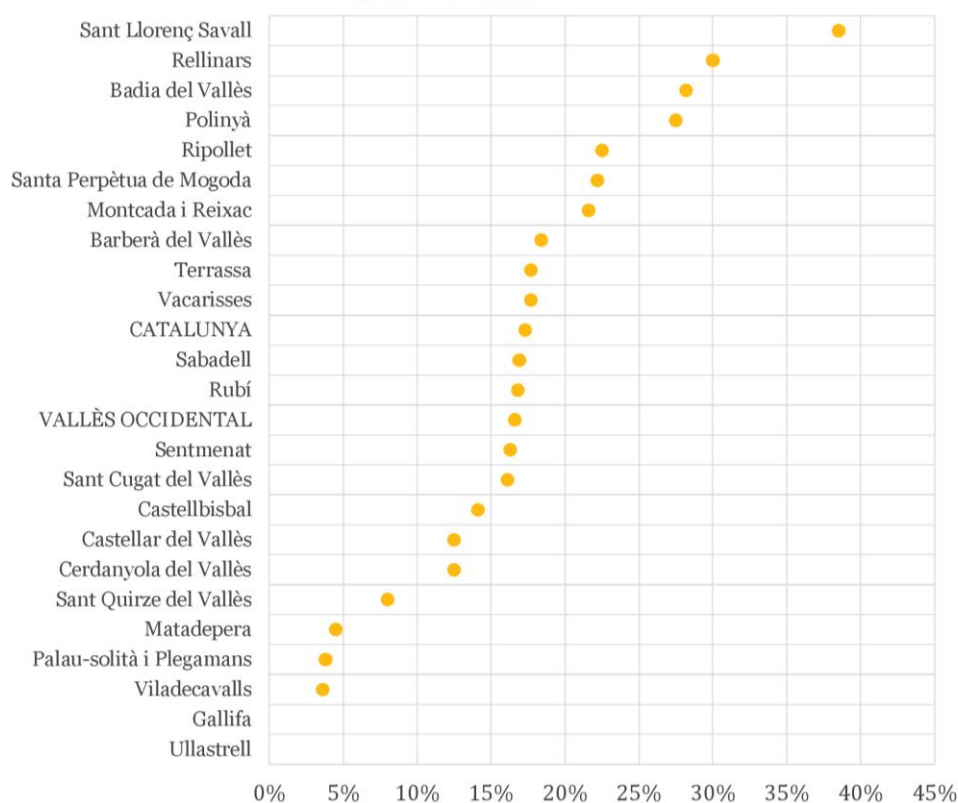
⁵ Cal mencionar que el llindar econòmic definit per a rebre una beca menjador ha augmentat del curs 2016/17 al curs 2017/18, fet que suposa un increment de les unitats de convivència potencialment receptores.

3.6. Indicador de l'abandó escolar prematur⁶

A10. Joves de 17 anys no escolaritzats (en %)

Joves de 17 anys que no estan escolaritzats, com a percentatge sobre el total de joves d'aquesta edat

•2015 (Informe 2016)



Font: Idescat.

Ens trobem amb una gran amplitud entre el valor mínim i el màxim, variant des del 0,0% a Ullastrell, el 3,6% a Viladecavalls o el 3,8% a Palau-solità i Plegamans; fins a valors com el 28,2% a Badia del Vallès, el 30% a Rellinars o el 38,5% a Sant Llorenç Savall, deixant entreveure la desigualtat també en el camp educatiu pel que fa les inscripcions a estudis post-obligatoris. En la totalitat del Vallès Occidental 1 de cada 6 adolescents de 17 anys no estava cursant estudis reglats al 2015.

⁶ La darrera actualització de les dades és de l'any 2015, per tant, no registrem la variació respecte de l'indicador publicat l'any passat. Per a aquest indicador no disposem de dades de Gallifa.

4. Nivell relatiu de pobresa municipal a la comarca

4.1. Objectius i metodologia

Per tal d'obtenir una aproximació al nivell relatiu de pobresa dels diferents municipis de la comarca, s'han agregat els 10 indicadors seleccionats.

Les dades originals dels indicadors s'han normalitzat per tal d'expressar totes les variables en una mateixa escala, que pren valors entre el 0 i el 100, on un valor 100 indica el valor més alt de la sèrie i el valor 0 el més baix. Considerant que el conjunt d'indicadors ja és prou equilibrat, no s'ha efectuat cap ponderació.

Conversió de les variables originals

Per tal de disposar de dades directament comparables, les variables originals s'han orientat en el mateix sentit (en aquest cas, valors alts indiquen major pobresa). Això ha comportat revertir algunes de les variables originals (per exemple, s'inclou el percentatge de joves de 17 anys no escolaritzats, en lloc dels joves escolaritzats). La reversió no presenta major problema, donat que totes les variables originals es mesuren com a percentatge. En segon lloc, les variables s'han normalitzat amb el procediment min-màx. Aquesta tècnica lineal aplica la transformació següent:

$$\tilde{X}_{ij} = \frac{X_{ij} - X_{j\downarrow}}{X_{j\uparrow} - X_{j\downarrow}} \cdot 100$$

on $X_{j\uparrow}$ és el valor més alt de la sèrie que correspon a l'indicador j i $X_{j\downarrow}$ el més baix. Amb aquest procediment, tots els indicadors es mesuren en una mateixa escala, que pren valors en l'interval $[0, 100]$, on un valor proper al 100 indica proximitat al valor més alt de la sèrie i un valor proper a 0 el contrari.

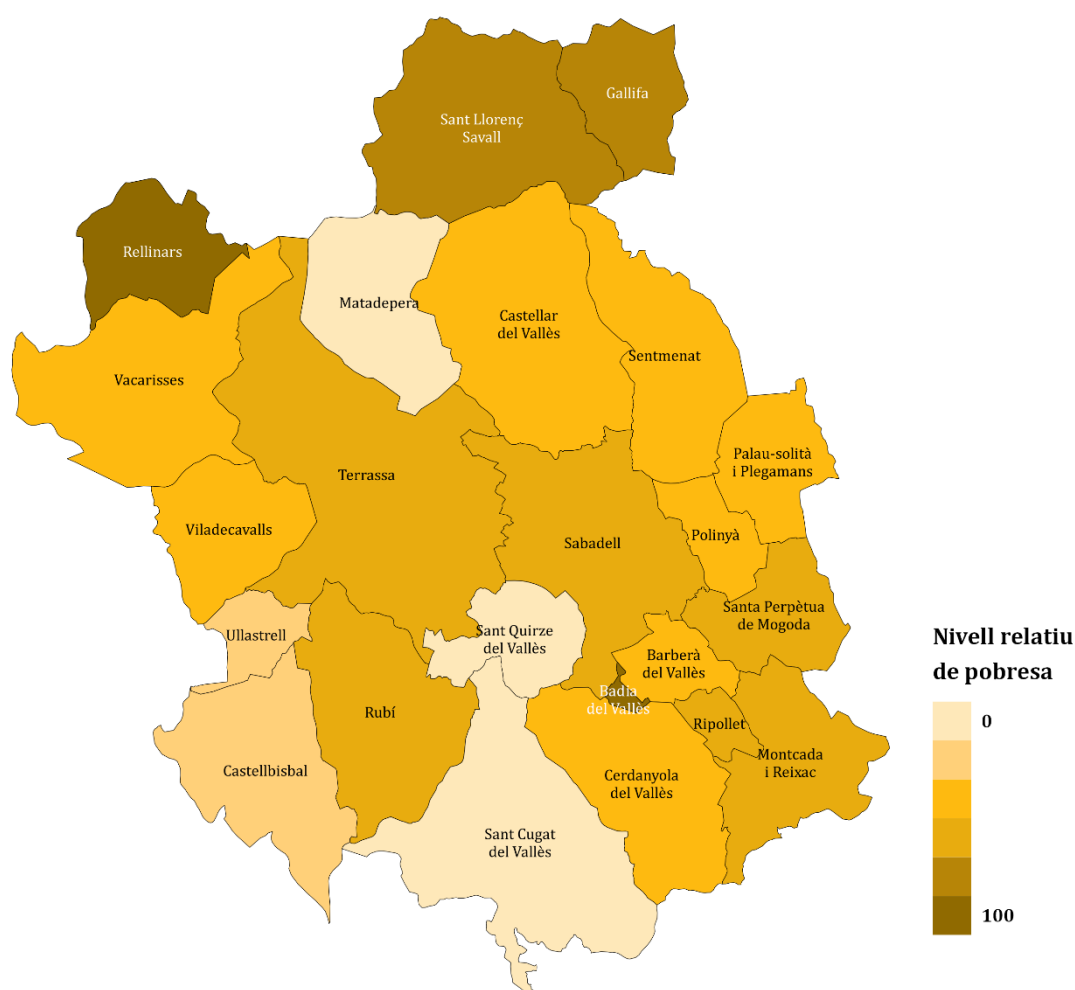
En el cas de Gallifa, l'únic municipi per el que no s'han obtingut tots els indicadors, s'han imputat els valors comarcals per aquells no disponibles (A1, A2, A9 i A10).

El conjunt d'indicadors s'ha testat amb anterioritat per comprovar que no hi ha indicadors redundants o amb correlacions negatives significatives amb la resta d'indicadors. Tot i així, es tracta d'una aproximació que s'ha de prendre amb precaució. En el cas que ens ocupa l'objectiu és utilitzar l'agregació per il·lustrar els resultats obtinguts des d'una perspectiva general, com una eina addicional per detectar tendències i problemes significatius a la comarca.

Per tal de facilitar la lectura dels indicadors, els valors normalitzats es presenten també en el *Semàfor de la pobresa i la desigualtat al Vallès Occidental*, que permet detectar l'estat dels indicadors a cada municipi mitjançant una escala cromàtica simulant la d'un semàfor.

4.2. Nivell relatiu de pobresa municipal

Nivell relatiu de pobresa	2017	2016
Vallès Occidental	46	51
Catalunya	48	54



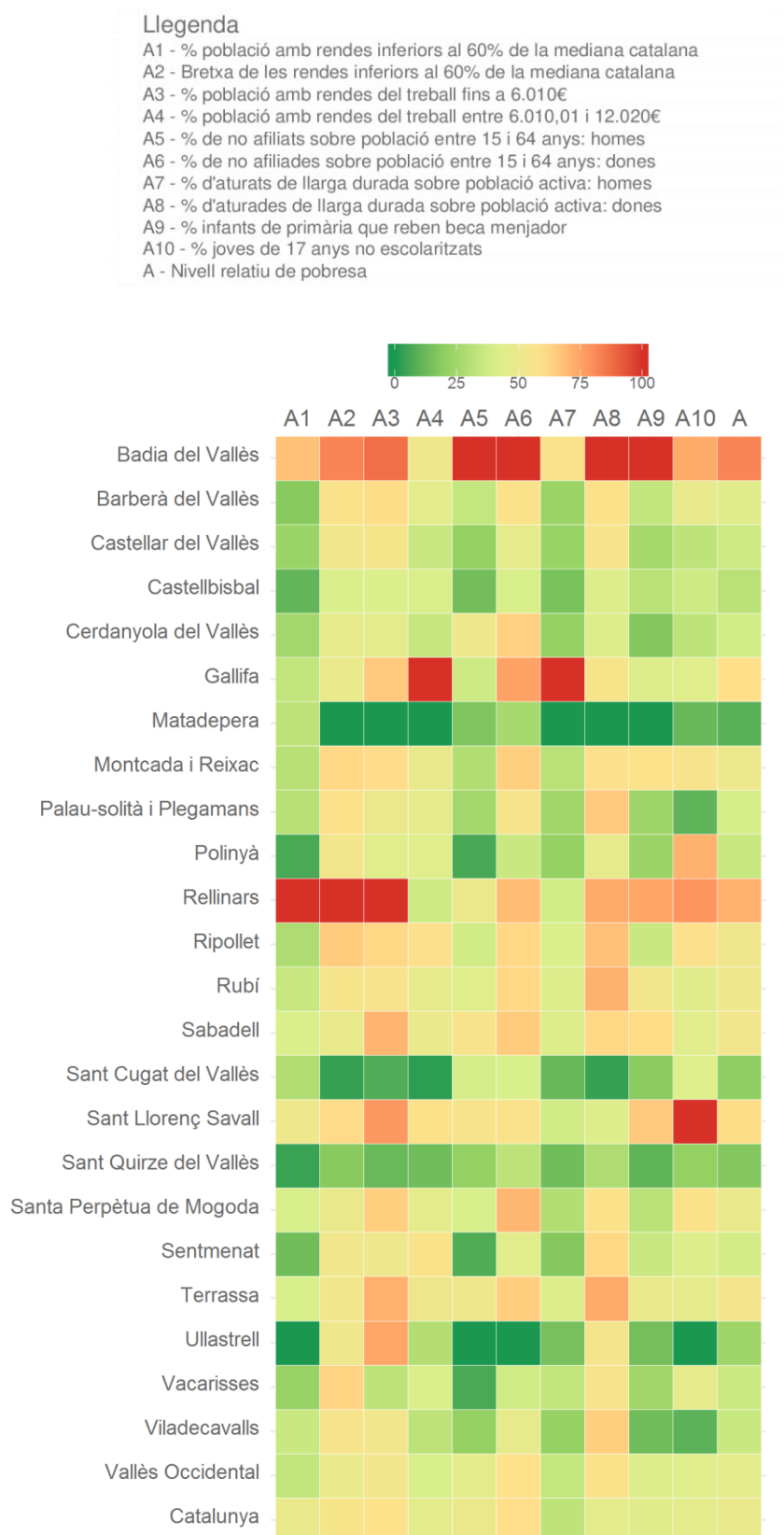
La comarca se situa en un nivell relatiu de 46 punts l'any 2017, dos punts per sota de Catalunya. Disminueix 5 punts respecte el 2016, un punt menys que Catalunya.

Es mantenen les marcades diferències entre municipis: cinc municipis tenen nivells de pobresa baixos, en colors més clars, que contrasten amb quatre en colors més foscos, amb nivells alts de pobresa.

Amb tot, s'ha produït una millora dels nivells de pobresa respecte el 2016 en dinou dels vint-i-tres municipis. A Montcada i Reixac, Vacarisses, Sabadell, Rubí i Terrassa és on més ha disminuït el nivell de pobresa. Per contra, el nivell de pobresa ha augmentat en alguns dels municipis més petits, Gallifa, Sant Llorenç Savall, Rellinars i Ullastrell.

4.3. Semàfor de la pobresa municipal al Vallès Occidental

El verd fort representa el menor nivell de pobresa de l'indicador, mentre que el vermell marca el nivell més alt.



Annex 1. Resultats indicadors específics municipals

	A1	A2	A3	A4	A5	A6	A7	A8	A9	A10
	% població amb rendes inferiors al 60% de la mediana catalana	Bretxa de les rendes inferiors al 60% de la mediana catalana	% població rendes del treball fins a 6.010€	% població rendes treball 6.010,01 a 12.020€	% No afiliats sobre població entre 15 i 64 anys	% No afiliades sobre població entre 15 i 64 anys	% aturats de llarga durada sobre pobl. activa: homes	% aturats de llarga durada sobre pobl. activa: dones	% infants de primària que reben beques menjador	% joves de 17 anys no escolaritzats
Badia del Vallès	33,2	40,7	16,9	10,3	42,3	47,9	5,4	10,0	32,5	28,2
Barberà del Vallès	28,0	38,1	14,0	9,7	32,0	40,2	2,7	6,9	11,7	18,4
Castellar del Vallès	28,5	37,6	13,3	8,8	29,9	38,0	2,7	6,7	9,3	12,5
Castellbisbal	27,2	36,3	11,8	9,3	28,8	36,8	2,1	5,7	11,2	14,1
Cerdanyola del Vallès	28,7	37,0	12,3	8,7	34,7	41,3	2,6	5,7	6,6	12,5
Gallifa	nd	nd	14,6	14,6	32,4	43,3	8,8	6,7	nd	nd
Matadepera	29,5	32,1	7,4	5,6	29,2	34,4	0,9	2,5	1,2	4,5
Montcada i Reixac	29,3	38,6	14,0	9,9	31,2	41,4	3,4	7,0	19,4	21,6
Palau-solità i Plegamans	29,3	38,2	12,8	9,8	30,5	39,7	2,9	7,5	8,7	3,8
Polinyà	26,7	37,7	12,1	9,5	27,6	36,1	2,6	6,1	8,3	27,5
Rellinars	36,6	42,6	18,3	8,9	34,3	42,3	3,9	8,0	24,5	30
Ripollet	29,1	38,9	14,2	11	32,5	41,0	4,1	7,6	12,4	22,5
Rubí	29,7	37,9	13,5	9,9	33,3	41,0	4,3	7,9	18	16,8
Sabadell	30,4	37,1	15,1	10,0	35,4	41,5	4,2	7,2	20,3	16,9
Sant Cugat del Vallès	29,1	32,4	8,2	5,8	32,7	36,9	1,8	2,8	7,1	16,1
Sant Llorenç Savall	31,5	38,5	15,8	10,9	35,4	40,0	3,9	5,7	21,9	38,5
Sant Quirze del Vallès	26,4	34,0	8,7	6,8	29,9	35,4	2,0	4,6	4,4	8,0
Santa Perpètua de Mogoda	30,3	37,1	14,4	9,7	32,8	42,5	3,2	6,9	11,1	22,2
Sentmenat	27,5	37,6	13,0	10,7	27,8	37,7	2,3	7,2	12,5	16,3
Terrassa	30,3	37,6	15,2	10,3	34,8	41,4	4,3	8,0	16,4	17,7
Ullastrell	26,1	37,5	15,5	8,3	26,6	29,5	2,1	6,6	5,6	nd
Vacarisses	28,4	38,7	10,9	9,3	27,6	36,5	3,5	6,6	8,9	17,7
Viladecavalls	29,9	37,9	13,1	8,5	29,9	38,2	2,6	7,3	5,4	3,6
Vallès Occidental	29,6	37,2	13,2	9,2	33,6	40,4	3,6	6,8	14,4	16,6
Catalunya	31,2	37,9	13,7	9,7	34,6	40,7	3,5	5,9	14,9	17,3

Annex 2. Definició d'indicadors i fonts de dades

Indicadors de context general

Àmbit	Indicador	Definició	Unitat	Font	Any
Econòmic	Valor Afegit Brut (VAB)	Diferència entre el valor de la producció i el valor dels consums intermedis utilitzats (primeres matèries, serveis i subministraments exteriors, etc.)	%	Anuari econòmic comarcal (BBVA) i IDESCAT	2008-17
	Índex de Preus al Consum (IPC)	Mesura l'evolució en el temps del nivell de preus dels béns i serveis de consum adquirits per la població que resideix en habitatges familiars	%	IDESCAT, INE i Eurostat	2008-17
	Renda Familiar Bruta Disponible per habitant (RFBD)	Ingressos de què disposen els residents d'un territori per destinar-los al consum o a l'estalvi. Depèn dels ingressos de les famílies vinculats a la retribució per la seva aportació a l'activitat productiva, els impostos i les prestacions socials	€	IDESCAT, INE i Eurostat	2008-16
Mercat laboral	Taxa d'atur (registral/estimada)	La taxa d'atur mesura la relació entre la població aturada i la població activa (ocupada + aturada) La taxa d'atur registral mesura la relació entre l'atur registrat i una estimació de la població activa registrada	%	Dept. d'Empresa i Ocupació, IDESCAT, INE i Eurostat	2008-17
	Salari brut anual	Total de percepcions en diners efectius i remuneracions en espècie abans de practicar les retencions de l'IRPF o les contribucions a la Seguretat Social per part del treballador	€	Enquesta d'estructura salarial. IDESCAT	2008-16
Pobresa	Taxa AROPE	Mesura la proporció de població que es troba o bé en situació de risc de pobresa, o bé en situació de privació material severa, o bé que viu en llars amb intensitat de treball molt baixa	%	Enquesta de Condicions de Vida. IDESCAT	2008-17
Desigualtat	Índex de Gini	Grau de desigualtat en una distribució d'una variable contínua (ingressos). El rang dels valors és entre 0 (màxima equitat) i 100 (màxima desigualtat)	%	IDESCAT, INE i Eurostat	2008-17
	Poder adquisitiu assalariats	Diferència entre l'evolució de l'IPC i el salari mitjà anual durant un període determinat	%	Elaboració pròpia	2008-15

Indicadors de pobresa i desigualtat

Àmbit	Codi	Indicador	Definició	Unitat	Font	Any
Renda	A1	% població amb rendes inferiors al 60% de la mediana catalana	Persones que declaren una renda inferior al 60% de la mediana catalana, com a percentatge sobre el total de la població	%	IDESCAT	2012
	A2	Bretxa de les rendes inferiors al 60% de la mediana catalana	Distància, en percentatge, entre el llindar (60% de la mediana catalana) i la mediana de les rendes inferiors a aquest llindar	%	IDESCAT	2012
Renda del treball	A3	% població amb rendes del treball fins a 6.010€	Persones amb renda del treball fins a 6.010€, com a percentatge sobre el total de persones amb rendes del treball	%	AEAT, elaboració pròpia	2015
	A4	% població amb rendes del treball entre 6.010,01€ i 12.020€	Persones amb renda del treball entre 6.010,01€ i 12.020€, com a percentatge sobre el total de persones amb rendes del treball	%	AEAT, elaboració pròpia	2015
Ocupació	A5	% no afiliats sobre població entre 15 i 64 anys: homes	Persones no afiliades a la Seguretat Social (homes), com a percentatge de la població entre 15 i 64 anys del mateix sexe	%	Departament d'Empresa i Coneixement, elaboració pròpia	2017
	A6	% no afiliades sobre població entre 15 i 64 anys: dones	Persones no afiliades a la Seguretat Social (dones), com a percentatge de la població entre 15 i 64 anys del mateix sexe	%	Departament d'Empresa i Coneixement, elaboració pròpia	2017
Atur de llarga durada	A7	% aturats de llarga durada sobre població activa: homes	Persones registrades com aturades durant un any o més (homes), com a percentatge de la població activa del mateix sexe	%	Departament d'Empresa i Coneixement, elaboració pròpia	2017
	A8	% aturades de llarga durada sobre població activa: dones	Persones registrades com aturades durant un any o més (dones), com a percentatge de la població activa del mateix sexe	%	Departament d'Empresa i Coneixement, elaboració pròpia	2017
Pobresa infantil severa	A9	% infants de primària que reben beques menjador	Infants de primària que reben beca menjador el curs 2017-18, com a percentatge de la població escolaritzada en primària en escoles públiques i concertades	%	Àrea de Benestar Social del Consell Comarcal del Vallès Occidental, elaboració pròpia	2017-18
Abandó escolar prematur	A10	% joves de 17 anys no escolaritzats	Joves de 17 anys que no estan escolaritzats, com a percentatge sobre el total de joves d'aquesta edat	%	IDESCAT	2015